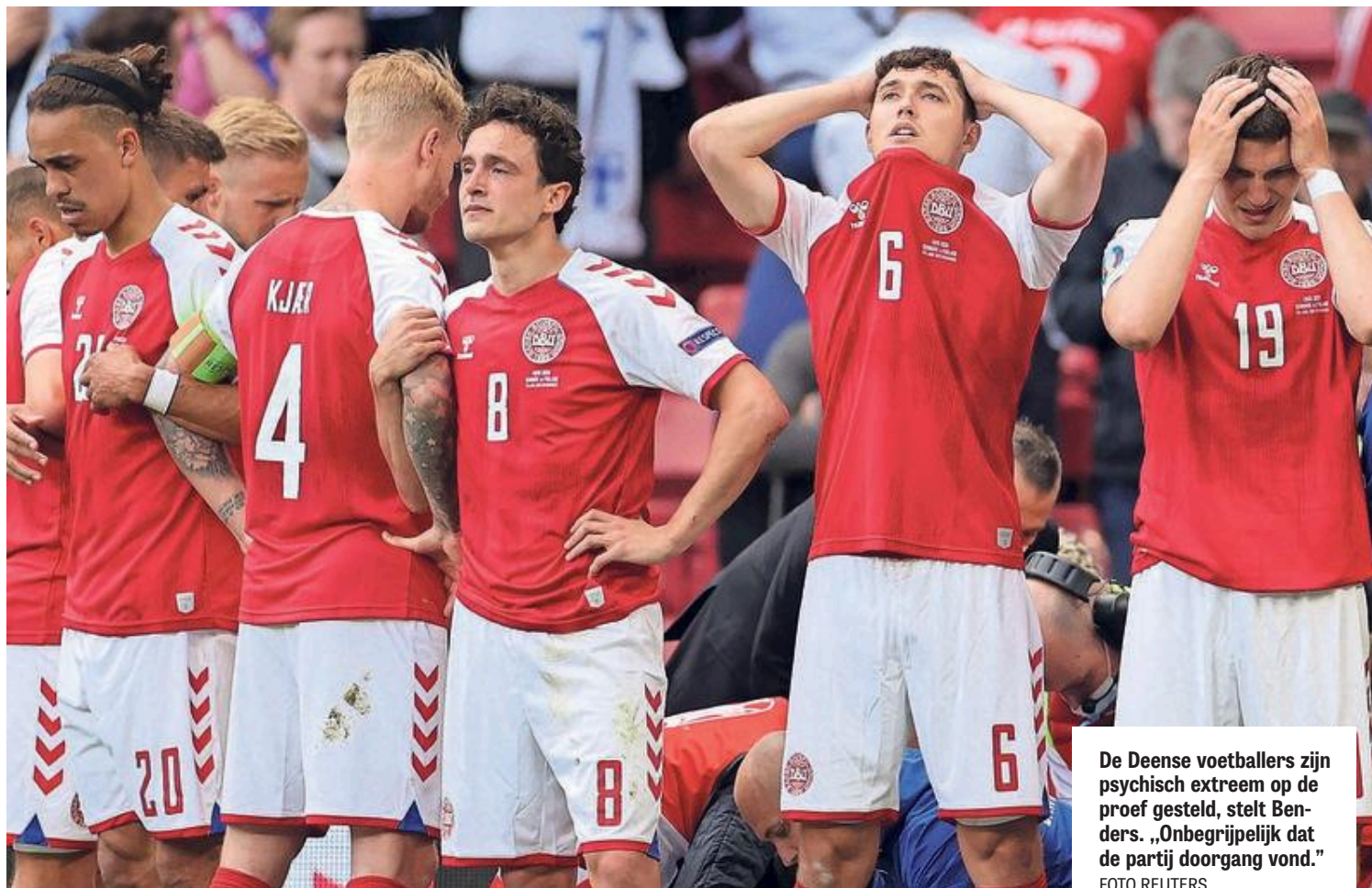

DE KWESTIE

De Deense voetballers zijn psychisch extreem op de proef gesteld, stelt Benders. „Onbegrijpelijk dat de partij doorgang vond.”
FOTO REUTERS

OPINIE Dr. Jos Benders, sportarts

Net als de schenen moet ook de ziel beschermd

Voetbal je even mee? Jij bent uitverkoren als speler voor een groot voetbaltoernooi, weken van voorbereiding achter de rug. Je voelt het permanent: de spanning over wat komen gaat. Die cumuleert de uren voor de wedstrijd, met een hoogtepunt in de kleedkamer bij de laatste peptalk. Heel je wezen zit vol met adrenaline, je psyche is gevuld zoals een jerrycan met benzine. Dan klinkt het volkslied, en na het fluitsignaal, het onverbiddelijke begin.

Wat de spelers zaterdag beleven, tegen het einde van de eerste helft, is een de-realiserende. Christian Eriksen valt padoes voorover en de wijze van vallen verradt de ernst. De flow van de wedstrijd verandert in een strijd op leven en dood.

Hartverscheurend

Gedisciplineerd vormen spelers van Denemarken een krans rond de in nood verkerende collega. Hulpverleners in hun midden doen zich alle moeite en, ondanks de camouflage, is tussen mannenbenen door de hartmassage te zien. Het publiek raakt in emotionele trance. De beelden zijn hartverscheurend. De medespelers van Eriksen gedragen zich als sfinxen, al wordt het een enkeling soms te veel.

De impact van de reanimatie van Christian Eriksen was en is dermate groot op de psyche van met name de voetballers, dat er nooit doorgespeeld had mogen worden, vindt topsportarts Jos Benders. „De reflex van deze gebeurtenis is enorm en kan leiden tot mentale verlamming.”

Dat plaatje in de hoek van het veld, van een noodlijdend lichaam, met die krans van medespelers vult het netvlies gedurig.

Niemand nog kan bevroeden hoe dit zal aflopen. De vriendin van Christian wordt liefdevol getroost. Minuten lijken uren. Ik tel mee, in de cardiologie geldt: elke minuut tijdsverlies geeft 10% minder overlevingskansen. Het zál toch niet...?! Profvoetballers, troosteloos rondom hun collega Christian, lijken ineens pilaartjes, van wie door het verdriet hun magische allure is weggevloeid.

Hoe het intussen mij vergaat als sportdokter? Dat mag jij rustig weten. Getipt door mijn voetballende zoon over iets ernstigs op tv, schakel ik in op het moment dat de spelers in een krans staan. De regisseur schakelt af en toe naar een close-up. Ik hoor mezelf prevelen: 'Och, arme jongen, oh wat is

dit erg.' Een traan hindert kort mijn uitzicht, een huisgenoot biedt troost. Het gekke is, dit overkomt me nou nooit als ik zelf moet ingrijpen. Al ben ik een emo-type, toch blijf ik droog als actie wordt gevraagd.

Angst in de ziel

Als sportarts maakte ik meermaals een reanimatie mee. Ik heb ervaren hoe na-

Jos Benders, hier met Vincenzo Nibali: „Ik heb ervaren hoe nadrukkelijk angst komt te wonen in de ziel bij direct-betrokkenen.”
FOTO COR VOS

drukkelijk angst komt te wonen in de ziel bij direct-betrokkenen, medespelers, ja tot zelfs bij toeschouwers.

Beleef mee: jij, ik, het publiek, de verslaggevers; iedereen heeft dat onbestemde gevoel van angst, verlies, oude trauma's die in gedachten langskomen. Het angstige besef dat niks nog belangrijk is, behalve dat ene.

Voor even maak ik jou de speler van wie de ziel extreem op de proef is gesteld. En komt voor jou het moment dat iemand beslist dat de wedstrijd alsnog wordt uitgespeeld. Terwijl jouw ziel is getormenteerd, en tijd nodig heeft voor herstel. Steeds die gedachte 'Hoe zou het met mijn collega zijn?' en 'Dit had ook mij kunnen overkomen...', vraagt om rust.

Bij wat profvoetballer Christian Eriksen zaterdag overkwam wordt vaak vergeten dat de reflex enorm is en kan leiden tot mentale verlamming. Ik vind het daarom onbegrijpelijk dat de partij doorgang vond. Ik zou dit als sportarts te allen tijde hebben afgeraden. Noem mij gerust een zielebeschermers hebben ook al lang hun nut bewezen.

Dr. Jos Benders is sportarts en leidt een traumateam in de sport (team Stichting Star of Life)

door
Jeroen Kapteijns

IN HET VIZIER

Veel veranderd

Ook voor de Nederlandse voetbal-liefhebber is EURO 2020 nu écht begonnen. De levendige wedstrijd tegen Oekraïne, die voor het Nederlands elftal op het nippertje een happy end kreeg, zal de Oranjekoorts verder opstuwten. Als verslaggever mocht ik getuige zijn van de rentree van het Nederlands elftal op een groot toernooi na een afwezigheid van zeven jaar.

Op EURO 2004 in Portugal was ik voor het eerst werkzaam op een groot toernooi. Op de daaropvolgende EK's en WK's maakte ik van nabij mee hoe het directe contact tussen voetballers en pers voortdurend werd geminimaliseerd, met als summum EURO 2020.

In Portugal boden sommige landen na een open training de verslaggevers nog de gelegenheid om iedereen aan te spreken die je maar wilde. Als toppunt van toegankelijkheid gold de open training van de door Guus Hiddink getrainde Russen, de dag nadat zij Oranje hadden uitgeschakeld in de kwartfinale van EURO 2008. In Basel hadden zich over de volle lengte van het veld cameraploegen en journalisten van over de hele wereld verzameld. Na de training stuurde Hiddink de spelersbus alvast naar het hotel en gaf afwisselend in het Engels, Duits, Frans, Spaans en Nederlands interview na interview.

Zoiets is tegenwoordig compleet ondenkbaar. Elk toernooi nadien is het contact meer ingeperkt tot officiële persconferenties vanachter een tafel die live gestreamd worden, zodat de meerwaarde om langdurig te reizen

Laatste directe contact kopje kleiner gemaakt

voor een reportage of wedstrijd deels teniet wordt gedaan.

Door corona is ook het laatste directe contact tussen verslaggevers en spelers een kopje kleiner gemaakt: de mixed zone. De afgelopen toernooien was dat de enige mogelijkheid om iets exclusiefs bij de wedstrijden weg te halen. In de krochten van het stadion, meestal in de buurt van de dieseldampen uitbrakende spelersbussen, was een circuit van dranghekken opgetrokken, waar op quotes kon worden gejaagd. Dat leverde lang niet altijd succes op, want genoeg spelers snelden met de blik op oneindig en een grote koptelefoon op het hoofd voorbij. Maar met name spelers met een verleden in de Eredivisie als Jan Vertonghen, Toby Alderweireld, Henrik Larsson, Zlatan Ibrahimovic en Christian Eriksen, de ex-Ajacië die de afgelopen dagen het voetbalnieuws beheerste, waren wel altijd goed benaderbaar.

Om de bubbels waarin de selecties zitten te handhaven, zijn de mixed-zones oude stijl op EURO 2020 logischerwijs geschrapt. Daarvoor in de plaats zijn remote mixed-zones gekomen, een Zoom-meeting waar een speler, iemand van de communicatieafdeling van de bond en een aantal journalisten aan deelnemen. Het is goed georganiseerd en in deze situatie beter dan niets, maar het heeft opnieuw een stukje charme weggenomen. En het is maar zeer de vraag of de oude mixed-zone na corona nog zal terugkomen, nu de voetbalbonden ook grip hebben gekregen op dit laatste ongecontroleerde contact tussen spelers en pers.